

TUBERCULOSE IN BELGIË

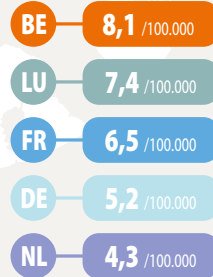
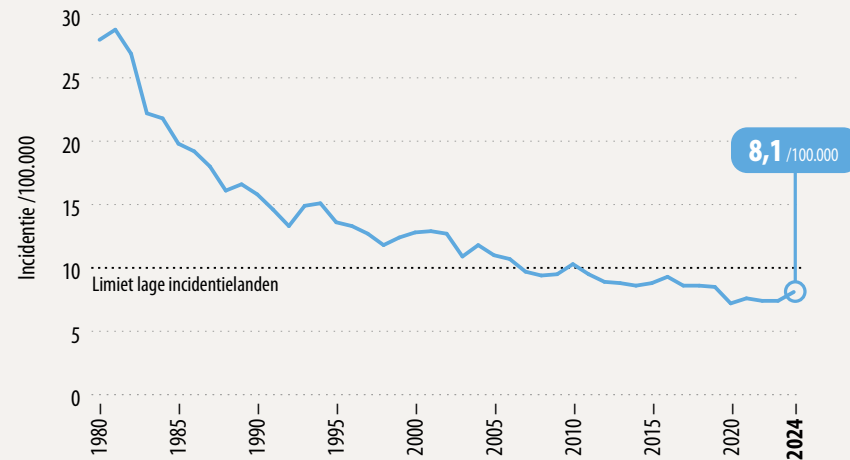
Dankzij de verplichte melding van alle gevallen van actieve tuberculose kunnen **Respiratoire Gezondheid** (de nieuwe naam van Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding) en FARES (Fonds des Affections Respiratoires) elk jaar het tuberculoseregister België publiceren. Dit register geeft de epidemiologische situatie van tuberculose in België weer. Het is beschikbaar in het Nederlands op www.respiratoiregezondheid.be en in het Frans op www.fares.be. Deze samenvatting geeft de cijfers en sleutelboodschappen weer van het **tuberculoseregister 2024**.

EVOLUTIE VAN TUBERCULOSE IN BELGIË

In 2024 werden **950 nieuwe tuberculosegevallen** gemeld. De incidentie, het aantal nieuwe zieken per 100.000 inwoners, was daarmee 8,1. De incidentie was 7,4 in 2022 en 2023.

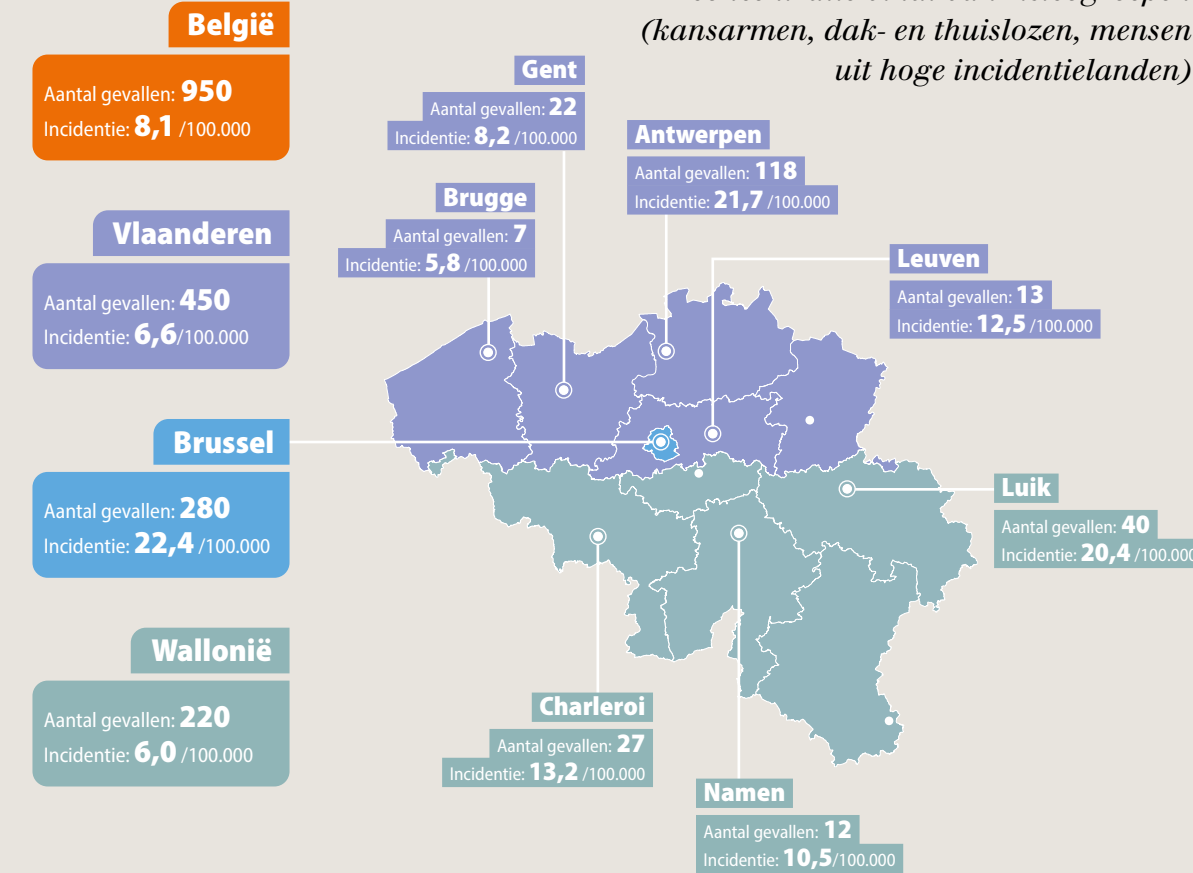
België maakt deel uit van de «landen met lage incidentie», met minder dan 10 gevallen per 100.000 inwoners per jaar. De incidentie is wel nog steeds hoger dan in de buurlanden.

Ondanks een dalende langetermijntrend werd in 2024 een stijging van de incidentie vastgesteld ten opzichte van 2023, waardoor de niveaus van vóór de COVID-19-pandemie opnieuw worden benaderd. Deze toename betreft vooral Vlaanderen en in mindere mate Brussel, terwijl Wallonië een lichte daling laat zien. De oorzaken zijn multifactorieel: toenemende bestaansonzekerheid, migratiestromen en ontoereikende opvangomstandigheden dragen bij aan deze evolutie. Migratie verklaart echter slechts een beperkt deel van de stijging. Tuberculose kan dus niet worden beschouwd als een louter geïmporteerde ziekte.

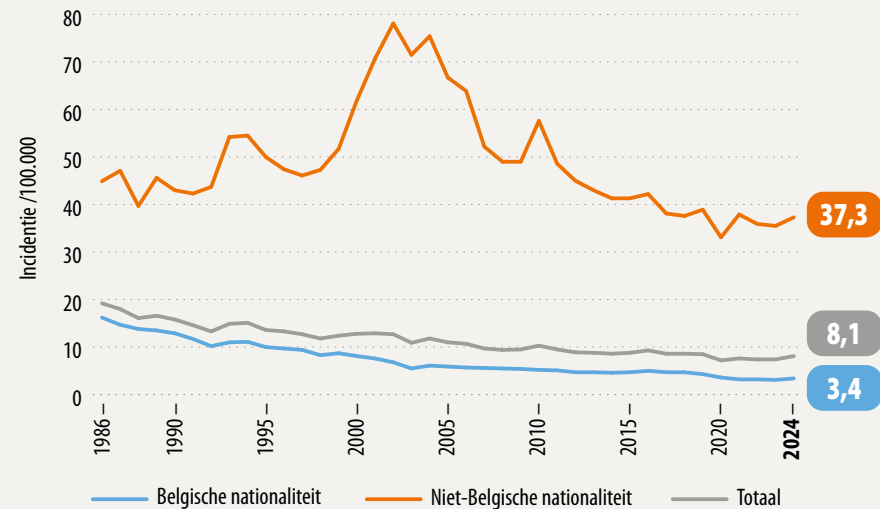

Bron: ECDC 2026

GEOGRAFISCHE VERSPREIDING

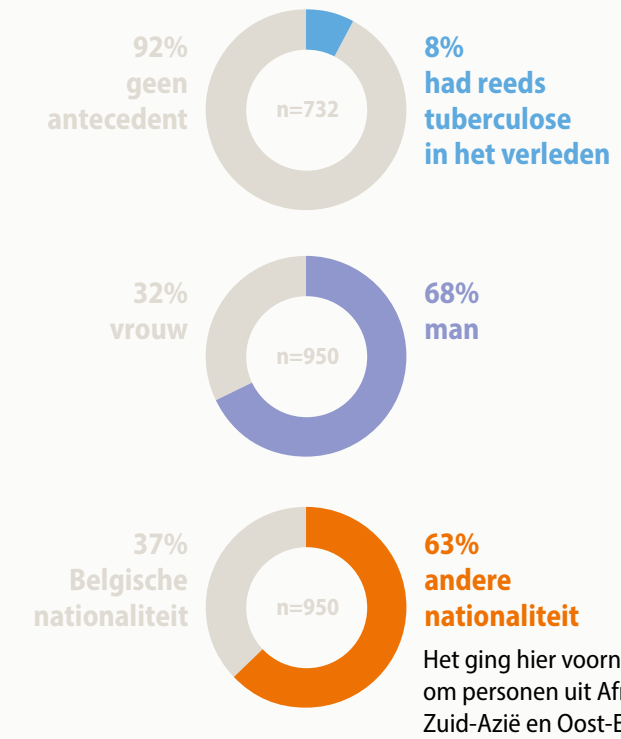
Tuberculose komt vaker voor in de grote steden omdat men daar een hogere concentratie vindt van risicogroepen (kansarmen, dak- en thuislozen, mensen uit hoge incidentielanden)

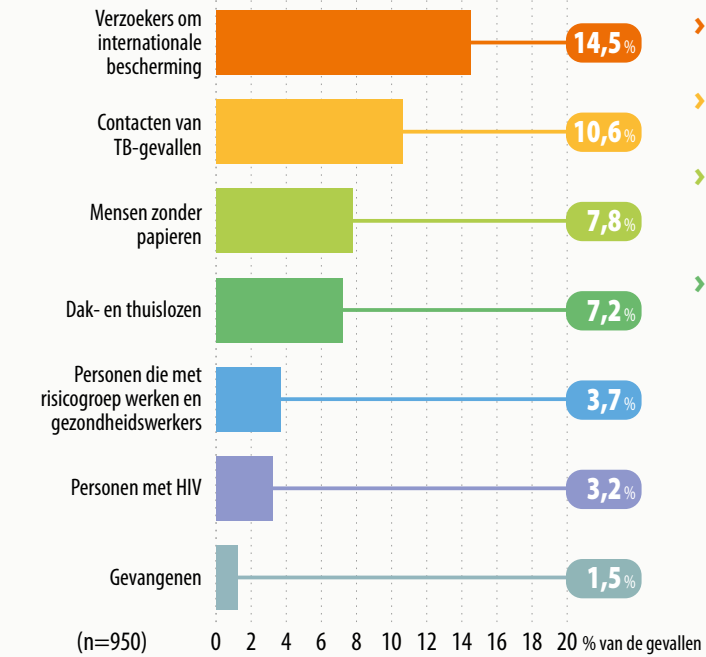
De ziekte neemt langzaam af in de Belgische bevolking, maar fluctueert bij niet-Belgen.

Bij Belgen was de incidentie **3,4** per 100.000 inwoners in 2024. Bij personen met een niet-Belgische nationaliteit, voornamelijk uit landen waar tuberculose nog endemisch is, lag dit cijfer bijna **11 keer hoger**.

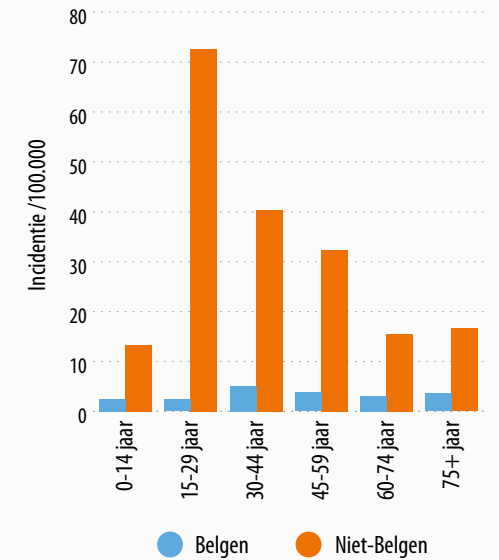
PROFIEL VAN DE TUBERCULOSEPATIËNT

Het ging hier voornamelijk om personen uit Afrika, Zuid-Azië en Oost-Europa.

- In de Belgische bevolking is de incidentie relatief homogeen binnen de verschillende leeftijdsgroepen.
- Bij de niet-Belgen bevindt de piek zich bij de **jongvolwassenen**. Daarna neemt de incidentie af met een kleine toename bij de 75+ers.

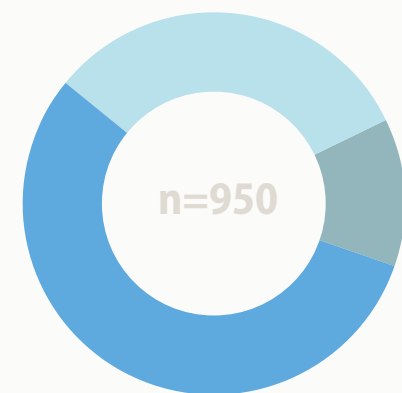
- De grootste risicogroep bestond uit verzoekers om **internationale bescherming** (14,5 %).
- 10,6 % van de gevallen waren **contacten** van TB-patiënten.
- 7,8 % van de gevallen waren **mensen zonder papieren**, waarvan bijna 7 op de 10 zich in Brussel bevond.
- Het percentage **dak- en thuislozen** was 7,2 % ; 6 op de 10 daklozen bevond zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tuberculose is sterk gelinkt aan armoede. Extra inspanningen moeten gedaan worden om de nodige zorg te brengen naar de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

KARAKTERISTIEKEN VAN TUBERCULOSE

Tuberculose komt hoofdzakelijk voor in de longen, maar de ziekte kan ook elk ander orgaan aantasten.

pulmonale
55,7%

extrapulmonale
31,9%

**pulmonale +
extrapulmonale**
12,4%

Bij ongeveer 68 % van de gevallen worden de longen aangetast. Een deel daarvan ontwikkelt eveneens **extrapulmonale** tuberculose.

80,1 % van de **pulmonale** gevallen werd bevestigd met bacteriologie (positieve cultuur).

Bij iets meer dan de helft van de gevallen (50,7 %) waren er bacteriën zichtbaar in het sputum (onder de microscoop), wat duidt op een **grotere besmettelijkheid**.

Bij een positieve cultuur kan het antibiogram de gevoeligheid van de bacterie aan de antibiotica meten.

**geen
resistentie**
92,2%

monoresistentie
6,2%

Bij 6,2 % van de personen met tuberculose kwam resistentie aan één enkel antibioticum voor, voornamelijk voor isoniazide (Nicotibine®).

multiresistentie
1,6%

Als de tuberculosebacterie **niet gevoelig is voor de 2 belangrijkste antibiotica** in de klassieke standaardbehandeling spreken we van multiresistentie. Deze vorm is ernstig maar relatief zeldzaam in België.

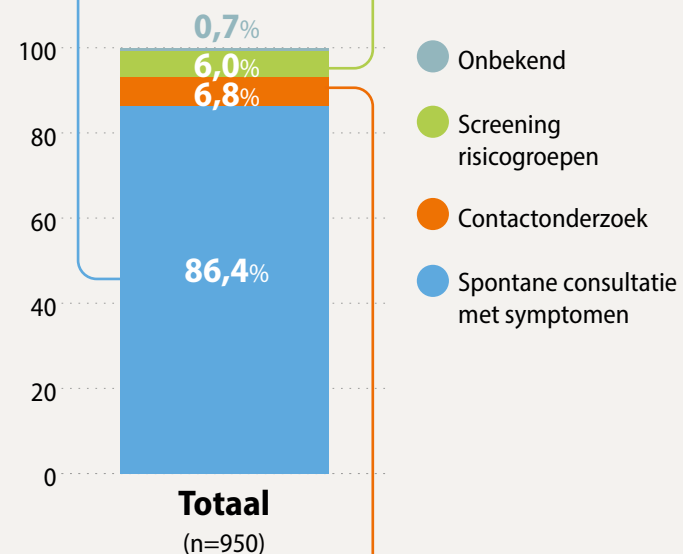
11 multiresistente gevallen (MDR) van tuberculose werden gemeld in 2024, wat overeenkomt met 1,6 % van de gevallen van wie het antibiogram gekend is.

Extrapulmonale tuberculose is meestal niet besmettelijk

OPSPORING

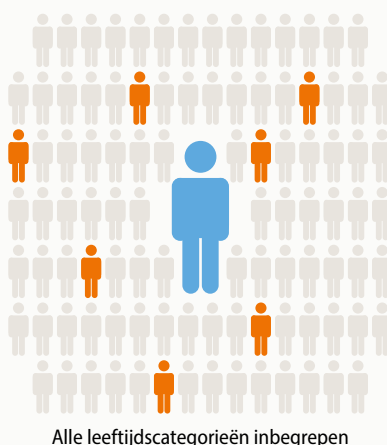
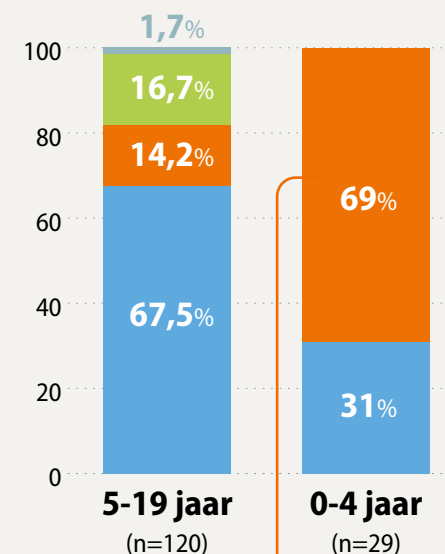
De overgrote meerderheid van de gevallen werd ontdekt op basis van **klachten en symptomen**.

Actieve screening van **risicogroepen**, zoals verzoekers om internationale bescherming of gedetineerden, leidde tot de opsporing van 6 % van alle gevallen.

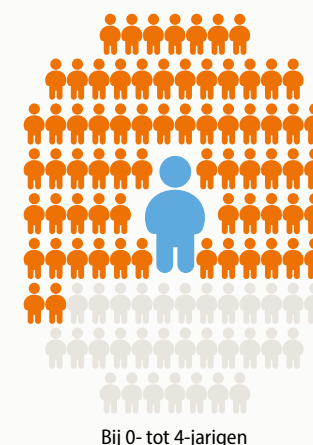
De belangrijkste symptomen van tuberculose in de longen zijn:

- langdurige hoest (> 3 weken)
- productieve hoest, soms met bloed
- koorts
- nachtzweeten
- en verminderde eetlust
- gewichtsverlies
- vermoeidheid

Contactonderzoek rond een besmettelijk geval droeg bij tot de ontdekking van 7 % van alle gevallen.

Dit onderzoek was uiterst rendabel bij kinderen: bij de 0- tot 4-jarigen werd op deze manier **69 %** (= 20 op 29) van de gevallen ontdekt.

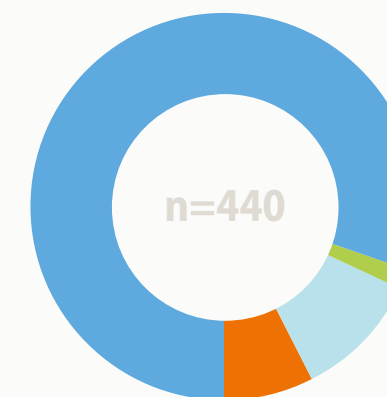
Bij 0- tot 4-jarigen

BEHANDELINGSRESULTATEN COHORT 2023

Tuberculose is behandelbaar door toediening van verschillende antibiotica. De behandeling is lang (minstens 6 maanden), maar over het algemeen erg doeltreffend.

genezen
80,5%

80,5 % van de gevallen werd **met succes behandeld**. Er worden aanzienlijke inspanningen gedaan om het streefdoel (nl. 90 %) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) te behalen.

overleden 7,3%

De **mortaliteit** lag hoger bij oudere personen en was vaak het gevolg van een andere pathologie dan tuberculose.

440 gevallen van longtuberculose werden bevestigd door positieve kweek in 2023.

transfer 1,8%

Acht dossiers werden overgedragen aan een behandelaar in een ander land.

behandeling afgebroken 10,5%

Deze patiënten waren uit het oog verloren of hadden mogelijk het land verlaten.

therapiefalen 0,0%

Er bleef in 2023 geen enkele patiënt bacteriologisch positief na 5 maanden behandeling.

TOEKOMST

2030

De doelstelling van de WHO is om de **incidentie tussen 2015 en 2030 met 80 % te verminderen**, wat neerkomt op een gemiddelde vermindering van 10 % per jaar.

De cijfers dalen te traag en tuberculose blijft ook in België een probleem. Geen enkele regio haalt de vooropgestelde doelstellingen door België afgesproken tijdens de tweede UN High Level Meeting on TB in 2023. Adequate middelen blijven nodig om de ziekte in ons land verder onder controle te krijgen.

CONTACT

RESPIRATOIRE
GEZONDHEID
VRGT

Respiratoire Gezondheid
info@respiratoiregezondheid.be
www.respiratoiregezondheid.be

FARES
Fonds des affections respiratoires asbl

Fonds des Affections Respiratoires
prevention.tuberculose@fares.be
www.fares.be/

